

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2

EK PREDKLADÁ NOVÚ STRATÉGIU
NA POSILNENIE A ZVÝŠENIE
ODOLNOSTI SCHENGENSKÉHO
PRIESTORU

KOMISIA NAVRHUJE SPOLOČNÉ OPATRENIA NA
ÚROVNI ÚNIE.

str. 3

DEZINFORMÁCIE O
OČKOVACÍCH LÁTKACH

PROGRAM MONITOROVANIA PLATFORMIEM
PREDĹŽENÝ DO KONCA ROKA

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | Jún 2021

ROZPOČET EÚ NA ROK 2022

ZAMERIA SA NA URÝCHLENIE OBNOVY A TRANSFORMÁCIE EURÓPY

Európska komisia navrhla rozpočet EÚ na rok 2022 vo výške 167,8 miliardy eur, ktorý má byť doplnený o približne 143,5 miliardy eur vo forme grantov v rámci nástroja NextGenerationEU. Synergie medzi rozpočtom a nástrojom umožnia zmobilizovať značné investície na podporu hospodárskej obnovy, zabezpečenie udržateľnosti a vytváranie pracovných miest. Rozpočet bude uprednostňovať zelené a digitálne výdavky, aby bola Európa odolnejšia a pripravená na budúcnosť. Rozpočet odráža politické priority Európy. Návrh rozpočtu na rok 2022 je súčasťou dlhodobého rozpočtu Únie a jeho cieľom je premeniť priority Únie na konkrétne ročné ciele.

EK PREDKLADÁ NOVÚ STRATÉGIU NA POSILNENIE A ZVÝŠENIE ODOLNOSTI SCHENGENSKÉHO PRIESTORU

KOMISIA NAVRHUJE SPOLOČNÉ OPATRENIA NA ÚROVNI ÚNIE.

Schengenský priestor je domovom viac ako 420 miliónov ľudí, z ktorých takmer 1,7 milióna žije v jednom štáte Schengenu a pracuje v inom. Odstránenie kontrol na vnútorných hraniciach medzi schengenskými štátmi je neoddeliteľnou súčasťou európskeho spôsobu života. Voľný tok ľudí, tovaru a služieb je stredobodom Európskej únie a je kľúčom k oživeniu Európy po kríze spôsobenej pandémiou koronavírusu. Touto stratégiou Komisia hodnotí výzvy, ktorým čelia členské štáty, stanovuje cestu vpred, ktorá zachováva výhody Schengenu a navrhuje spoločné opatrenia na úrovni Únie.

Základom dobrého fungovania schengenského priestoru sú tri piliere: účinné riadenie vonkajších hraníc EÚ, posilnenie vnútorných opatrení na kompenzáciu absencie kontrol na vnútorných hraniciach, najmä v oblasti policajnej spolupráce, bezpečnosti a riadenia migrácie, a zabezpečenie silnej pripravenosti a správy vrátane dokončenia schengenského priestoru. S cieľom posilniť vzájomnú dôveru pri vykonávaní schengenských pravidiel Komisia takisto predložila návrh na revíziu schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu.

V ROKU 2020 SA PODARILO SPLNIŤ KLÚČOVÉ PRIORITY EÚ

Vďaka rozpočtu EÚ sa Únii podarilo rýchlo a dôsledne reagovať na krízu spôsobenú koronavírusom a jej následky, a zároveň podporiť všeobecné priority EÚ. Nezaobíšlo sa to bez rýchlej a pružnej mobilizácie finančných prostriedkov na riešenie najnaliehavejších potrieb a nulových ústupkov pri uplatňovaní najvyšších štandardov finančného riadenia. Vyplýva to z výročnej správy o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ a výhladového oznámenia o výkonnostnom rámci pre dlhodobý rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027. Vo výročnej správe sa ukázalo, že napriek svojej

pomerne obmedzenej veľkosti je rozpočet EÚ schopný dosiahnuť výrazné výsledky a mohol by byť zvlášť užitočný v čase krízy.

Vďaka spoľahlivému rámcu vnútornej kontroly Komisie bol rozpočet EÚ po celý rok dobre a účinne chránený. Len za niekoľko týždňov EÚ zmobilizovala každé dostupné euro vo svojej rozpočtovej právomoci na zmiernenie účinkov krízy. Podarilo sa rýchlo nasadiť finančné prostriedky vďaka novej flexibilitě v existujúcich programoch, napr. štrukturálnych fondoch, ako aj vďaka novým

iniciatívam vrátane nástroja núdzovej podpory alebo inovatívneho programu SURE. Navyše, centralizované obstarávanie EÚ pomohlo zabezpečiť bezpečné a účinné očkovacie látky pre všetky členské štáty EÚ.

Cez program SURE sa členským štátom poskytli finančné prostriedky na podporu zamestnanosti, ktoré sa dostali k približne 25 až 30 miliónom pracujúcich. EÚ počas pandémie napredovala aj v plnení politických priorít a to najmä podporou zelenej a digitálnej transformácie.

DEZINFORMÁCIE O OČKOVACÍCH LÁTKACH

PROGRAM MONITOROVANIA PLATFORMIEM
PREDĹŽENÝ DO KONCA ROKA

Európska komisia uverejnila správy signatárov Kódexu postupov proti šíreniu dezinformácií o opatreniach prijatých s cieľom obmedziť šírenie nepravdivých informácií o koronavírusu. Patria sem spoločnosti Facebook, Twitter, TikTok, Microsoft a Google. Komisia sa rozhodla predĺžiť účinnosť programu monitorovania platforiem do konca roka a očakáva, že platformy zintenzívnia svoje úsilie. Spoločnosť Microsoft nastavila presmerovanie používateľov na platforme LinkedIn, ktorí hľadajú kľúčové slová „koronavírus“ alebo „covid“, na oficiálne stránky s overenými informáciami. Napriek týmto užitočným opatreniam v správach chýbajú informácie o vplyve politik prijatých na boj proti dezinformáciám súvisiacim s koronavírusom. Nedávno uverejneným usmernením na posilnenie kódexu postupov sa vytvorí spoľahlivý rámec monitorovania s jasnými kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti, v ktorom sa bude merať aj efektívnosť činnosti.

KOMISIA NAVRHUJE DÔVERYHODNÚ A BEZPEČNÚ DIGITÁLNU IDENTITU PRE VŠETKÝCH EURÓPANOV

Komisia navrhla rámec pre európsku digitálnu identitu, ktorý bude dostupný pre všetkých občanov EÚ, všetky osoby s pobytom, ako aj podniky so sídlom v EÚ. Občania budú môcť jednoduchým kliknutím na telefón preukázať svoju totožnosť a zdieľať elektronické dokumenty z európskej peňaženky s digitálnou identitou. Budú mať prístup k online službám pomocou vnútroštátnej digitálnej identifikácie, ktorá bude uznávaná v celej Európe. Používanie európskych

peňaženiek s digitálnou identitou, napríklad na preukázanie veku, budú musieť na žiadosť používateľa akceptovať aj veľmi veľké platformy. O použití európskej peňaženky s digitálnou identitou bude vždy rozhodovať používateľ. Podľa nového nariadenia ponúknu všetkým členským štátom občanom a podnikom digitálne peňaženky, vďaka ktorým bude možné prepojiť vnútroštátne digitálne identity s dokladmi o ďalších osobných atribútoch (napr.

vodičský preukaz, diplomy, bankový účet). Tieto peňaženky môžu poskytovať subjekty verejného sektora alebo subjekty súkromného sektora za predpokladu, že sú uznané členskými štátmi.

USMERNENIA TÝKAJÚCE SA HARMONIZOVANÉHO UPLATŇOVANIA PRAVIDIEL PRE JEDNORAZOVÉ PLASTOVÉ VÝROBKY A POKROKU PRI MONITOROVANÍ POUŽÍVANIA RYBÁRSKEHO VÝSTROJA

EK vydáva usmernenia k pravidlám EÚ pre jednorazové plastové výrobky a prijíma vykonávacie rozhodnutie o monitorovaní a nahlasovaní rybárskeho výstroja uvedeného na trh a zozbieraného odpadového rybárskeho výstroja. Cieľom týchto pravidiel je znížiť morský odpad pochádzajúci z jednorazových plastových výrobkov a rybárskeho výstroja a podporovať prechod na obehové hospodárstvo s inovačnými a udržateľnými obchodnými modelmi, výrobkami a materiálmi. Na základe pravidiel EÚ z roku 2019 pre jednorazové plastové výrobky musia členské štáty do 3. júla tohto roku zabezpečiť, aby sa už určité jednorazové plastové výrobky neuvádzali na trh EÚ. Iné opatrenia platia pre ďalšie plastové výrobky, akými sú rybársky výstroj, jednorazové plastové tašky, fľaše, nádoby na potraviny a nápoje, ktoré sú určené na okamžitú spotrebu, balenia a vrecúška, filtre na tabakové výrobky, hygienické potreby a vlhčené utierky. Medzi tieto opatrenia patrí obmedzenie používania, znižovanie spotreby a predchádzanie vyhadzovaniu odpadu prostredníctvom požiadaviek na označovanie, systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov (zásada „znečisťovateľ platí“), kampane na zvýšenie povedomia a požiadaviek na

návrh výrobku. Tieto usmernenia zabezpečujú správne a jednotné uplatňovanie nových pravidiel v rámci celej EÚ. Pre bezproblémové fungovanie vnútorného trhu v súvislosti s výrobkami, na ktoré sa tieto pravidlá vzťahujú, má zásadný význam ich harmonizovaná transpozícia do vnútroštátnych právnych predpisov. V usmerneniach, ktoré sú výsledkom rozsiahlych konzultácií s členskými štátmi a komunikácie so širokým spektrom zainteresovaných strán, sú vysvetlené kľúčové definície a pojmy.

Vykonávacie rozhodnutie o monitorovaní a nahlasovaní rybárskeho výstroja uvedeného na trh a zozbieraného odpadového rybárskeho výstroja umožňuje členským štátom plniť si od roku 2022 povinnosť nahlasovať údaje o tom, aké typy rybárskeho výstroja obsahujúceho plasty sa uvádzajú na trh, ako aj o odpadovom rybárskom výstroji vylovenom z mora. Cieľom je podnietiť (aktérov) k tomu, aby sa na breh vyloďoval všetok rybársky výstroj a aby sa vďaka zapojeniu systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov zlepšilo zaobchádzanie s ním. Okrem toho budú na základe týchto údajov členské štáty s morskými vodami musieť do 31. decembra 2024

stanoviť vnútroštátnu minimálnu ročnú mieru zberu odpadového rybárskeho výstroja obsahujúceho plasty na účely recyklácie, a to s cieľom stanoviť záväzné kvantitatívne ciele Únie pre ich zber.

V akej vode sa v Európe i na Slovensku kúpeme?

Kvalita vody na kúpanie v Európe zostáva vysoká. Tento pozitívny trend je výsledkom viac než 40-ročnej tvrdej práce zaniatených odborníkov, vzájomnej spolupráce, uplatňovania smernice EÚ o vode určenej na kúpanie i neustáleho monitorovania lokalít, ktoré pomáha identifikovať oblasti, kde sú potrebné konkrétne kroky. Výročná správa Európskej environmentálnej agentúry a Európskej komisie o vode na kúpanie uvádza, že v roku 2020 splnilo tie najprísnejšie normy EÚ na „výbornú“ kvalitu vody takmer 83 % európskych lokalít na kúpanie. Na Slovensku bolo hodnotených 32 lokalít na kúpanie. 87,5 % slovenských monitorovaných lokalít je v súlade s normami minimálnej kvality vôd na kúpanie stanovených v smernici, a preto sú klasifikované ako „dostatočné“ alebo lepšie. Výbornú kvalitu preukázalo 18 slovenských lokalít (56,3 %), dobrú kvalitu má 7 lokalít a dostačujúcu majú tri.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2021

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.